

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/124/2016
Identifikačné číslo spisu: 1411204685
Dátum vydania rozhodnutia: 18.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1411204685.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne K. Y., bývajúcej v D., zastúpenej JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom so sídlom v Bratislave, Sibírska č. 4, proti žalovaným 1/ MUDr. R. E., bývajúcej v A., zastúpenej JUDr. Jánom Ščurym, advokátom so sídlom v Bratislave, Za Kasárňou č. 1, a 2/ Ing. arch. R. E., bývajúcemu v A., zastúpenému JUDr. Ing. Petrom Ošváthom, PhD., advokátom so sídlom v Bratislave, Laurinská č. 2, o vypratanie bytu, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 23 C 121/2011, o dovolaniach žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. mája 2015 sp. zn. 3 Co 644/2013, takto

rozhodol:

Dovolania o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 27. júna 2013 č.k. 23 C 121/2011-168 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť vypratať do troch dní byt č. X zapísaný v katastri nehnuteľnosti na liste vlastníctva č. XXXX, ktorý sa nachádza na 3. podlaží bytového domu súpisné č. XXX v A. na N. ulici č. X (ďalej len „sporný byt“); rozhodol tiež o trovách konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa sa stala vlastníčkou sporného bytu v rámci dobrovoľnej dražby 18. januára 2011, priebeh ktorej bol notársky osvedčený. Súd prvej inštancie opodstatnenej žalobe (§ 123 a § 126 Občianskeho zákonníka) vyhovel, lebo výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaní sporný byt žalobkyne užívajú bez právneho dôvodu a nevypratali ho ani po jej výzve. Poznamenal, že rozhodol v neprítomnosti žalovaných, ktorí neúčast' na pojednávaníach 3. novembra 2011 a 25. januára 2012 ospravedlňovali práceneschopnosťou žalovanej 1/ a navrhovali konanie prerušiť (ich návrh na prerušenie konania bol však právoplatne zamietnutý). Vzhľadom na to, že sa bez ospravedlnenia a bez návrhu na odročenie nedostavili ani na ďalšie pojednávanie (27. júna 2013), bola vec prejednaná a rozhodnutá v ich neprítomnosti [§ 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“)]. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 27. mája 2015 sp. zn. 3 Co 644/2013

napadnutý rozsudok potvrdil. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ako aj s odôvodnením jeho rozsudku. Konštatoval, žalobkyňa riadne preukázala vlastníctvo sporného bytu, ktoré neboli spôsobilé spochybniť listiny označené žalovanými; súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, podľa ktorého žalovaní 1/ a 2/ užívajú sporný byt bez právneho titulu a žalobkyni bránia realizovať vlastnícke oprávnenia. Na tom nič nemenia ich námietky týkajúce sa údajného nepredloženia relevantných dôkazov. Odvolací súd sa osobitne zaoberal námietkou žalovaných, v zmysle ktorej vec nemohla byť prejednaná a rozhodnutá v ich neprítomnosti. Dospel k záveru, že postup súdu prvej inštancie zodpovedal ustanoveniam § 101 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 119 ods. 1 až 3 O.s.p. a žalovaní neboli ukrátení na ich procesných oprávneniach. Z týchto dôvodov napadnutý rozsudok (vecne správny aj vo výroku o trovách konania) potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

3. Proti uvedenému rozsudku podala dovolanie žalovaná 1/. Uviedla, že postupom súdov jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), a to predovšetkým tým, že súdy neúplne zistili skutkové okolnosti významné pre správne posúdenie splnenia predpokladov pre prejednanie a rozhodnutie veci v jej neprítomnosti v zmysle § 119 ods. 3 O.s.p. Žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil.

4. Obsahovo rovnaké dovolanie podal aj žalovaný 2/.

5. Žalobkyňa v dovolacom konaní uviedla, že žalovaní iba predlžujú spor nedôvodným podaním mimoriadnych opravných prostriedkov, lebo postupom súdov im nebola odňatá možnosť pred súdom konať. Žalovaní, ktorí boli na súdne pojednávania riadne predvolávaní, nemali k dispozícii lekárske potvrdenie relevantné z hľadiska § 119 ods. 3 O.s.p., preto súd prvej inštancie mohol vec prejednať a rozhodnúť bez ich prítomnosti. Z týchto dôvodov žiadala dovolanie zamietnuť.

6. Dovolania žalovaných 1/ a 2/ boli podané do 30. júna 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolania podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) advokátmi zastúpené strany (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolania treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a uskutočnení meritórneho dovolacieho prieskumu.

8.1. Dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)], vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

8.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

9. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 8.1.,

ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

10. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

11. V danom prípade je dovolaniami napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nemá znaky tých rozsudkov uvedených v § 238 O.s.p., proti ktorým bolo dovolanie prípustné.

12. Dovolaná žalovaných 1/ a 2/ by vzhľadom na vyššie uvedené vyvolali nimi sledovaný procesný účinok iba vtedy, ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v ustanoveniach § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p.

12.1. Dovolatelia procesné vady konania, ktoré sú uvedené v ustanovení § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p., nenamietali a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

12.2. Žalovaní tvrdia, že im bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Za právneho stavu do 30. júna 2016 sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

13. Do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo, ak napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

14. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012. Pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

15. Žalovaní namietajú, že súd prvej inštancie vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti bez toho, aby boli splnené procesné predpoklady pre taký postup.

15.1. Podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 pojednávanie bolo možné odročiť len z dôležitých dôvodov (§ 119 ods. 1 O.s.p.). Ak dôvodom na odročenie pojednávania bol zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie pojednávania musel obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu neumožňuje účasť na pojednávaní. Za takéto

vyjadrenie sa považovalo vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník alebo jeho zástupca nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania (viď bližšie § 119 ods. 3 O.s.p.).

15.2. V Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky bolo (ako R 132/2014) publikované rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 130/2012 poukazujúce na to, že § 119 ods. 3 O.s.p. bol do procesného kódexu zaradený za účelom zabezpečenia plynulosti konania a zamedzenia obštrukcií účastníkov (strán) vyhýbaním sa účasti na pojednávaní a ospravedľovaním ich neúčasti zdravotnými dôvodmi. Uvedené rozhodnutie spočíva na názore, že zdravotný stav účastníka je dôvodom na odročenie pojednávania len v prípade, že účastník nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania, pričom uvedené musí vyplývať z vyjadrenia ošetrojúceho lekára. O dôvod na odročenie pojednávania podľa tohto ustanovenia ide teda iba vtedy, keď (už) v čase rozhodovania súdu je žiadosť o odročenie pojednávania doložená vyjadrením lekára o tom, že žiadajúci účastník sa z relevantných zdravotných dôvodov nemôže zúčastniť pojednávania.

15.3. Senát najvyššieho súdu, ktorý koná v preskúmanom prípade, zastáva ten istý názor a dodáva, že účel sledovaný zákonom v ustanovení § 119 ods. 3 O.s.p. by sa nedosiahol, pokiaľ by sa za nevyhnutný dôvod pre odročenie pojednávania (resp. dôvod, pre ktorý nemožno vec prejednať a rozhodnúť v neprítomnosti účastníka), považovala aj lekárske nedoložená žiadosť o odročenie pojednávania (viď tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 314/2013, 5 Cdo 169/2013, 7 Cdo 574/2013 a 3 Cdo 399/2013).

16. V danom prípade súd prvej inštancie vec prejednal a rozhodol na pojednávaní 27. júna 2013 v neprítomnosti žalovaných 1/ a 2/. Zo spisu vyplýva, že tomuto pojednávaniu predchádzali dve pojednávania (30. novembra 2011, 25. januára 2012), ktoré boli odročené vzhľadom na neprítomnosť žalovaných. Predvolanie na pojednávanie dňa 27. júna 2013 bolo (riadne) doručené 28. mája 2013 žalovanej 1/ podľa § 47 ods. 2 O.s.p. a 25. mája 2015 žalovanému 2/ do vlastných rúk. Žalovaná 1/ svoju neúčasť na tomto pojednávaní neospravedlnila; žalovaný 2/ žiadal ospravedlniť neprítomnosť z dôvodu práceneschopnosti žalovanej 1/ a tiež preto, lebo mu stále neboli doručené také listiny, ktoré podľa jeho názoru opodstatňujú žalobu.

16.1. Doklad o tom, že žalovaná 1/ bola 27. júna 2013 práceneschopná, nie je v spise založený.

16.2. I keby žalovaná 1/ predsa len bola práceneschopná, nemala by táto okolnosť vplyv ani na povinnosť žalovaného 2/ dostaviť sa na predvolanie na súd, ani na možnosť súdu prejednať a rozhodnúť vec v neprítomnosti žalovaného 2/.

16.3. So zreteľom na vyššie uvedené dospel aj dovolací súd k záveru, že súd prvej inštancie postupoval v súlade so zákonom (§ 101 ods. 1 a 2 O.s.p., § 119 ods. 1 až 3 O.s.p.). Postupom, ktorý zodpovedal zákonu, nemohla byť žalovaným znemožnená realizácia ich procesných práv.

17. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolania žalovaných, ktoré boli v čase ich podania neprípustné, nevyvolali procesný účinok umožňujúci uskutočniť meritórny dovolací prieskum (§ 470 ods. 2 CSP). Vzhľadom na to boli obe dovolania žalovaných odmietnuté podľa § 447 písm. c/ CSP.

18. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.